REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 137. Brașov, Sâmbătă 22 Iunie (5 Iulie). 1902.

Declinul și desastrul.

Ultimul period al campaniei memorandiste.

VI.

A fost o adevĕrată calamitate pentru comitetul central al partidului formularea acelui pasagiu al resoluțiunei votate de conferența nóstră națională dela 1893, care se refere la presentarea memorandului și se începe cu cuvintele: „...Conferența *identificându-se întru tóte cu comitetul sĕu central*, declară de al sĕu memorandul depus în Iunie anul trecut în cancelaria Majestății Sale“ etc.

Acéstă „identificare întru tóte“ n'avea și nu putea avé nicĭ un înțeles, decă ceĭ-ce au formulat ast-fel proiectul de resoluțiune în comisiunea pregătitóre nu ar fi vrut printr'asta sĕ pună comitetul la adăpost de orĭ ce rĕspundere pentru pașii sĕi în trecut, dându-i așa ḑicênd un fel de *carta bianca* și pentru viitor.

S'au aflat firesce în comisiunea amintită și bărbațĭ, carĭ au arĕtat inconvenientul unei astfel de declarațiunĭ de identificare, ce trecea peste tóte marginele admisibile, dér înzadar, căcĭ au rĕmas în minoritate. Sub impresiunea atrocităților dela Turda, Șimleu etc. sĕvĕrșite în ajunul conferenței contra presidentului și a altor membri din comitet, nu se mai cumpĕnea mult cuvintele și erau mai puținĭ aceia, carĭ chibzuiau, că în declarările unei conferențe generale trebuia neapărat sĕ se țină sémă și de ḑiua de mâne.

Decă membrii acelei comisiunĭ, care a adus înaintea conferenței proiectul de resoluțiune, s'ar fi gândit mai mult la urmărĭ, ar fi încunjurat din capul locului de a face ca comitetul sĕ devină prea încredut în sine și 'n puterea sa. Credința, basată pe acel vot de „identificare întru tóte“, că a devenit așa ḑicênd infalibil în acțiunile sale, a costat, cum vĕḑurăm și cum vom mai vedé, mult de tot pe comitet, făcêndu-l tot-deodată incapabil de a apĕra cu cuvenita abnegare interesele partidului, carĭ interese orĭ ce s'ar fi întêmplat, orĭ cât de marĭ și înfricoșate ar fi fost prigonirile, trebuiau sĕ mérgă în tot-déuna, neapĕrat și *întru tóte* înaintea intereselor comitetului și ale membrilor sĕi.

Pe basa resoluțiunei conferenței din 1893 comitetul a pĕcătuit fórte mult, propagând însușĭ cultul pentru sine și pentru membrii sĕi. Se póte ḑice, că cu fórte puține escepțiunĭ nicĭ n'a mai fost vorba din Iulie 1893 încolo de partid și de chiemarea lui. Acțiune și chiemare se confiscase esclusiv pentru comitet. El era tot-odată și partidul și glasul națiunei. Un rĕu acesta, care a adus multă scădere intereselor nóstre generale naționale.

Am voit sĕ relevăm cele de mai sus pentru a înțelege mai bine cum s'au putut petrece cu atâta ușurință unele lucrurĭ, așa ḑicênd sub egida și cu aprobarea tacită orĭ fățișă a comitetului, carĭ lucrurĭ derogau cumplit nu numai principiilor de luptă ale partidului nostru național, ci și intereselor sale capitale de esistență și de conservare.

Așa n'am putut și nu vom puté înțelege nicĭ-odată cum în procesul memorandului comitetul, într'o ședință a sa, a putut lua cu majoritate de voturĭ o decisiune, prin care se da voie unuia din membrii sĕi, care trecea de mai bun orator în limba maghiară, sĕ se apere înaintea juriului în acéstă limbă. Considerațiunea, ce va fi avut'o comitetul la acéstă hotărîre, că oratoria maghiară a acelui membru (adv. I. Coroianu) va cădé eventual în cumpĕnă în favorul acusaților, nu mai putea avé nicĭ cea mai mică îndreptățire din momentul, când trebuia sĕ le fie clar, că printr'o astfel de procedere se prejudeca principiul fundamental al luptei naționale, principiului apĕrării dreptului nostru de limbă. Nu era permis nicĭdecum conducerei partidului a compromite în modul acesta din considerațiunĭ de oportunitate apĕrarea acelui drept cardinal.

Și ce am trebuit sĕ auḑim rostindu-se în limba maghiară drept apĕrare de către acel membru al comitetului (Coroianu) înaintea juraților din Clușiŭ?

Când a venit vorba la interogatoriu de acele ședințe ale comitetului, în carĭ se ḑicea, că s'ar fi luat decisiunea pentru publicarea și rĕspîndirea memorandului, membrul numit, la rêndul sĕu, declară, că el a compus memorandul (așa-dér nu „amicul nostru“ Slavicĭ!), el a fost raportorul în ședințele, în carĭ s'a revĕḑut textul memorandului și el a fost acela, care a primit dela comitet mandatul sĕ revisuéscă acest text din punctul de vedere „că óre sĕ cuprind în el pasage, carĭ ar involva crima de lesa majestate séu trădare de patrie“??!

Nu scim decă la timpul sĕu au fost date publicităței floricelele oratorice maghiare ale acestui advocat al comitetului și membru al „tovărășiei“ care, în absența vice-președintelui al doilea, mai făcea și pe „diplomatul“ lui. Trebue sĕ le ficsăm însĕ pentru ca sĕ le scie și ceĭ-ce n'au fost de față atuncĭ și sĕ înțelégă multe, ce altfel nu pot fi înțelese, cum adecă s'a putut că tóte aventurile cele bune și mărețe pentru apĕrarea solidarității și a principiilor marĭ naționale, ce și-le luase comitetul, au rĕmas fără efect și fără de nicĭ un spor.

Câmpul pentru astfel de abaterĭ dela drumul drept prescris de datoria națională, pentru astfel de apucăturĭ șirete — carĭ mai pot trece acolo unde se tratéză numai de afacerĭ individuale, nicĭ-odată însĕ unde e vorba de interesul public național — a fost deschis prin acea „identificare“ fatală din resoluțiunea conferenței dela 1893.

De câte orĭ li-se făcea vre o obiecțiune seriósă, rĕspunsul era în tot-déuna provocarea la votul de încredere nelimitată a acelei conferențe naționale.

Erau momente, în carĭ se părea că comitetului nu-i mai trebue nicĭ conferență, nicĭ sprijinul partidului, căcĭ el se credea însușĭ a fi totul — pentru națiune.

Subvenții române școlelor din străinătate. Foile unguresci înregistréză cu mare satisfacție scirea, că pe când guvernul român dă subvențiĭ însemnate pentru școlele din Macedonia și Albania și pentru seminarul român din Lipsca, pe atuncĭ în preliminarul budgetului român *nu se află nicĭ o urmă despre vr'un ajutor, ce s'ar da școlelor române din Ungaria.*

Regele Italiei la Petersburg. In vara acéstă Regele *Victor Emanuel* va visita curțile din Berlin și Petersburg. Tóte ḑiarele din Roma relevéză marea importanță a acestei călĕtoriĭ. Regele va fi însoțit de ministrul de esterne *Prinetti*. Călĕtoria acéstă făcêndu-se după reînoirea triplei alianțe, demonstréză, că tripla alianță are un caracter pacific și că atât dubla, cât și tripla alianță au de scop menținerea păcei în Europa. Victor Emanuel va face visita la Berlin în luna August.

E semnificativ, că regele Italiei n'a luat în programul călĕtoriei sale și Viena.

Regele Victor Emanuel va sta treĭ ḑile la palatul Poterhoff, lângă Petersburg, unde Țarul Nicolae va face o mare revistă militară în onórea sa. Țarul va reîntórce visita la Roma. Din Petersburg se telegraféză, că vestea despre visita Regelui în Rusia a fost primită cu entusiasm și se fac marĭ pregătirĭ.

Comitetul macedonean și Rusia. Comitetul bulgaro-macedonean a adresat Rusiei un *memorand*, în care espune situ-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Episcopul Mihail Pavel.

(Amintirĭ.)

IV.

Sever Ganea era pe acel timp rigorosant în medicină la universitatea din Graz. Era dintre ceĭ maĭ sîrguincioșĭ studențĭ și dintre ceĭ mai bunĭ amicĭ. Din ochii lui sĕ oglinda sinceritatea. Avea însĕ și el un cusur. Era sĕrac. Dela ministerul de rĕsboiŭ obținuse ce e drept o bursă de 500 fl. pe an, cu obligațiunea de a întra ca medic în armată, după ce va fi terminat. Unde sĕ-i ajungă însĕ 500 de florinĭ, când din aceștia trebuia sĕ-șĭ plătéscă și chiria și întreținerea și hainele și cărțile și instrumentele chirurgicale și taxele de rigoróse! Din Năsĕud avusese el maĭ înainte un mic „stipendiu“, dér acesta îĭ fu retras, pe motiv de cumul, deși decanul facultății îĭ dăduse un certificat, în care spunea, că bursa dela ministerul de rĕsboiŭ nu e bursă, ci un fel de anticipație, un împrumut, pe care trebue sĕ-l achiți servind ca medic în armată timp de 6 anĭ. N'a folosit nimic.

E ușor de înțeles, că luptându-se și cu grijile traiului și cu grijile rigoróselor, situația lui Ganea numai favorabilă nu se putea numi. Intr'o ḑi îl vĕd fórte mâhnit. Era cu pălăria în mâna dréptă, ér cu stânga îșĭ netedia pĕrul, ce începuse a se rări, cum îĭ era obiceiul când îl mistuia ceva. Fruntea îĭ era plină de sudorĭ.

— Ce aĭ Ganea?

— Uite așa și așa. Ce ḑicĭ tu, óre decă așĭ apela la episcopul Pavel, nu m'ar refusa?

— Așa cred, că nu.

— Bine, dér eu sunt grec-oriental.

— Și ce are a face?

— Dér sunt greco-oriental convertit, tata a trecut la neunițĭ în urma unor disensiunĭ. Mĕ tem sĕ nu facă dificultățĭ episcopul din pricina acésta.

— Eu cred, că nu-l cunoscĭ, decă presupuĭ așa ceva despre dênsul. Iau mijlocirea asupra mea.

Și în ḑiua aceea i-am espus episcopului situația lui Ganea. Băiat sîrguincios, Ilustrisime, și e p'aci sĕ se înece ca țiganul la mal. N'are cu ce-șĭ plăti taxele de riguros. Se genéză, sĕ apeleze la Ilustritatea Vóstră, spunênd, că tatăl sĕu a trecut la confesiunea greco-orientală.

Episcopul a surîs amar și a ḑis:

— Îĭ ajung óre de ocamdată 100 de florinĭ?

— Așa cred, că da.

Séra după cină Ganea primi de la episcop suma de 100 fl., ér rigurósele, ce le mai avea, tóte le-a făcut pe cheltuiala episcopuluĭ, ba într'o vacanță a fost și óspele lui, nu sciu la Slatina, orĭ la Stâna de vale.

Luându-șĭ doctoratul a întrat ca medic de regiment cu garnisóna în Görz, unde și-a sfîrșit viéța în mod tragic.

* * *

Atât era de bun și de condescendent, încât n'a considerat a fi sub demnitatea sa a veni sĕ vadă, unde locuim. A fost în visită la Aurel C. Popovicĭ, care locuia cu familia sa în Graz, a visitat pe Ganea, ér la mine a fost de două orĭ. Odată a găsit acasă numai pe Ioan Călin din Bucurescĭ, care studia la academia comercială și locuia cu mine într'o odae. 'Altădată m'a găsit și pe mine. Frau Brotträger, la care eram în gazdă, a rĕmas zăpăcită, când a vĕḑut că-i întră un episcop în casă.

* * *

Generalul Trapșa era atuncĭ comandantul brigăḑii de artilerie în Graz. Era bun prietin cu episcopul și când se întâlniau, nu se mai puteau despărți. Odată m'am plimbat două óre pe dinaintea casei din Rechtbauerstrasse, unde locuia generalul Trapșa, așteptând sĕ iasă episcopul dela general.

Generalul Trapșa era unul dintre ceĭ mai apreciațĭ specialiștĭ în artileria austriacă. Avea cele mai bune prospecte de a ajunge cu timpul comandant de corp. L'a lovit însĕ în etatea cea mai frumósă un atac de paralisie și trecênd la pensie cu rangul de Feldmarschal-Lieutenant, nu peste mult s'a dus la cele vecînice. Eu l'am cunoscut mai târḑiu, la 1893, și am stat cu dênsul de vorbă timp de mai multe óre. Generalul era un entusiast naționalist și nu voiŭ uita nicĭ odată cuvintele, ce mi-le-a spus:

ația Macedoniei. El rógă pe Rusia sĕ intervină pentru îmbunătățirea stărei de lucrări în Macedonia. Asemenea memorande se vor presenta ḑilele acestea și celorlalte puterĭ.

Viitorul cel mai apropiat al României.

— Fine. —

„In educarea națiunei spre economie m'am identificat cu regele nostru, acest model de îndeplinire credinciósă a datoriei și de ințelepciune de bărbat de stat. Acest distins monarch de sigur n'ar fi rĕmas în fruntea poporului nostru, décă acest popor n'ar fi vrednic de respectul nelimitat al națiunilor civilisate. Noi suntem vrednicĭ! Noi suntem cheia păcii în Balcanĭ, statul conducĕtor, care ține la ordine și morală, care își dă silința a pricepe politica marilor puterĭ și a și-o potrivi pe a sa în cadrurile date.

In ultimii anĭ s'a produs în straturile culte ale altor state europene o mare *mișcare antisemită*. Acésta a ajuns în Ungaria, Germania și Austria așa departe, încât puneau omorurĭ rituale in socotéla Israeliților. S'a întâmplat vr'un asemenea cas în România? De sigur nu. De ce? fiind-că poporul român e tolerant, fiind-că aicĭ fie-care póte sĕ se salveze după fasonul sĕu; fiind-că fie-care este lăsat sĕ-șĭ vadă de interese. Pretutindenea, unde Jidovii din România au avut de a suferi din causa mișcării poporale, când a fost bombardată sinagoga la 1866 și la alte escese, nu intoleranța a fost motivul, aceste escese au fost puse la cale de anumite partide, carĭ au profitat de escesele contra Evreilor pentru scopurĭ egoiste. Intâi au fost ațîțațĭ Evreii, ca sĕ mérgă înainte, pe urmă au ațîțat o parte a populației contra lor. Incercarea asta se face și astăḑĭ."

După-ce ministrul președinte a protestat contra învinuirei, că România n'ar observa *tratatul dela Berlin*, continuă:

„Regatul României aparține Românilor. Nu poțĭ sĕ le iai în nume de rĕu, décă în cadrul țĕrii lor, vor sĕ se afirme. Acesta este un principiu general, din care urméză, că streinul numai atuncĭ póte fi considerat ca Român, décă cugetă și lucréză românesce. Jidovii noștri în general sunt ómenĭ pacînicĭ. Nu se póte ḑice, că ar fi element neastîmpĕrat, sĕu că ar nutri gândurĭ rele contra țĕrii nóstre. Eu însumĭ sunt pentru naturalisarea Jidovilor, însĕ între modalitățile și condițiunile prescrise de constituția nóstră. Décă însĕ Jidovii noștri sunt influințațĭ din afară, ca sĕ se considere pe sine înșișĭ ca națiune și ca sĕ fie mai altfel, decât Românii, acesta este un drum greșit, căcĭ nu se póte pretinde cu drept, ca sĕ acordăm cetățenia unor Jidovĭ, carĭ aparțin *statului ideal* al „*Alianței israelite*". De aceea Bernard Lazare a lucrat în potriva Israeliților de aicĭ. Noi Românii — și acésta nu o pot accentua în de ajuns — noi Românĭ nu suntem antisemițĭ. Atât în partidul liberal, câtși în cel conservator sunt și Jidovĭ. Mulțĭ Jidovĭ cer naturalisarea. Cum sĕ te arĕțĭ însĕ favorabil acestei naturalisărĭ, când acésta o cer nisce persóne, carĭ ne batjocuresc și hulesc în foile lor?

„Jidovii din România se împart în trei clase. Intâi sunt aceia, carĭ pretind, că locuiau în țéră deja pe timpul Dacilor (?) Apoi sunt supușĭ ai statelor strĕine, carĭ ni-au fost predațĭ după proclamarea independenței. Cei mai mulțĭ stăteau sub protecție austro-ungară. A treia clasă o forméză Jidovii, carĭ trec la noi din Rusia și Galiția, unde aparțineau clasei celei mai sĕrace a populației și au emigrat, fiind-că le veniau mai bine la socotélă condițiile de viéță în România, apoi clima, poliția și traiul eftin. Acéstă clasă este, care alcătuesce clasa proletarilor în țéra nóstră. Prin aceștia devine chestia nóstră evreéscă înainte de tóte o chestie socială. Acest proletariat cresce din ce în ce cu tóte legile nóstre, și resolvirea acestei cestiunĭ este cu atât mai grea, cu cât se încércă mai mult sĕ facă din ea o cestiune confesională. De aicĭ urméză, că noi nu putem trece conducerea politică a țĕrii nóstre în mânile acestor ómenĭ, sĕu în mânile acelora, carĭ printr'înșii vreu sĕ guverneze din afară. *Noi vrem sĕ fim stăpânĭ în casa nóstră*. Prin constituția nóstră se garantéză fie-căruĭ cetățén al statului român egala îndreptățire a confesiunei religióse. Jidovii sĕ fie cetățenĭ, dér sĕ fie naturalisațĭ și în viitor individual. Admit, că prin dificultățile procedurei cu votarea, se întârḑie obținerea cetățeniei. Camera se obosesce curênd, décă sunt ḑece votărĭ la ordinea ḑilei. Se întîmplă și abusurĭ, așa că cel propus de guvern nu obține bilele albe suficiente. Acéstă procedură s'a introdus, fiind-că nu se putea acorda naturalisarea tuturor celor cu protecția streină. Dér cei cu protecția nu au fost nicĭ chiar în Austria cetățenĭ cu tóte drepturile. Nu ne póte decĭ nimenĭ forța, sĕ acordăm celor cu protecție aceea ce nicĭ în condiția lor anterióră nu posedau.

„Articolul 7 din constituție ḑice: „Nicĭ un strĕin nu póte dobândi proprietate imobilă în țéră". Dispoziția acésta din constituție este menită a scuti clasa țĕranilor românĭ. *Nu putem lăsa pe țĕranii noștri sĕ ajungă heloțĭ*. Chiar și celebrii profesorĭ de constituție germanĭ, ca d. e. Buchenberger în „Politica sa agrară" („Agrarpolitik"), cer îngrijire din partea statului pentru agricultura, după cum acordăm noi țĕranilor noștri, și nimenĭ, nicĭ eu, nicĭ Carp, nicĭ Take Ionescu nu este destul de tare, ca sĕ pótă isbândi eliminarea art. 7 din constituție. In desvoltarea statului nostru tindem la stabilitate. Noi repudiăm orĭ-ce modificare de constituție. Și regele nostru, cel mai constituțional din toțĭ Românii, vede în stabilitatea constituției o garanție pentru desvoltarea statului nostru. Legile fundamentale nu sunt obiect de agitație. Décă însașĭ Anglia ține morțiș la perucile sale, de ce n'am ține noi, a căror „Charta" are d'abia vechimea de 36 anĭ?

„*Emigrarea Jidovilor* din România este o consecință a recoltei slabe dela 1899. Prin acésta s'a consolidat mișcarea sionistă. Nimenĭ nu avea atuncĭ pâne de mâncat, nicĭ chiar țĕranul, cu atât mai puțin proletarul, micul industriaș! Țĕranul a fost ajutat. Agricultorul putù sĕ găséscă munca absolut necesară la stat sĕu proprietarĭ în cultivarea pĕmêntului. In orașe a fost altfel. Aicĭ stagna orĭ ce lucrare. Orășenii nicĭ până în ḑiua de astăḑĭ n'au biruit încă urmările relei recolte, pe când agricultorul s'a rehabilitat deja. Acéstă calamitate generală a produs emigrarea. Noi i-am lăsat pe Jidovĭ sĕ emigreze. Unde au fost însĕ opriți cu miile și trimișĭ înapoi? In Viena și Budapesta. Statul nostru a trebuit sĕ plătéscă cheltuielile reîntórcerei. Pe cei siliți sĕ se întórcă, i-am lăsat nesupărațĭ. Este acésta procedură asiatică?

„Pentru a veni în sprijinul industriașilor suferinḑĭ, am creat *legea meseriașilor*. Atuncĭ s'a ridicat în strĕinătate o furtună, că acea lege este îndreptată contra Jidovilor din România. Noi am declarat, că nu e adevĕrat. Jidovii, carĭ sunt cetățenii altor state, sunt ocrotițĭ prin numita lege ér proprii noștri jidovĭ vor fi considerațĭ ca Români și nu vor fi esclușĭ din clasa meseriașilor. Sĕ nu ni-se ia însĕ în nume de rĕu, décă ne organisăm clasa industrială după placul nostru și că în acéstă avem în vedere ocrotirea muncei naționale. Dér nu se dă credĕmênt declarațiilor nóstre hotărîte și loiale. Atuncĭ încetéză orĭ-ce discuție și noi putem ḑice atâta: Vețĭ vedé în curênd, că declarațiile nóstre relative la legea meseriașilor, se vor dovedi tot așa de cinstite și adevĕrate, ca și acelea, pe carĭ le-am făcut și esecutat relativ la programul meu financiar.

La mormêntul — lui Avram Iancu.

(Corespondență part. a „Gaz. Trans.")

N'a uitat încă poporul român temerara insultă adusă amintirii eroului nostru martir Avram Iancu, — sufletul nostru încă nu s'a liniștit, căcĭ prea mare a fost lovitura din partea celor ce nu cruță nicĭ chiar mormintele. Și de doi anĭ încóce un șir lung de prigonirĭ s'a năpustit asupra tinerimei nóstre universitare. Șicanărĭ în dreptaĭ și 'n stânga, eliminărĭ... procese peste procese.

Dér tóte au fost suportate cu demnitate. Idealitatea lui Iancu a triumfat! Vrednicii apĕrătorĭ: ca d-l *Francisc Hossu Longin*, *Dr. Stefan Pop*, *Dr. Amos Frâncu* și *Dr. Cassiu Maniu* au dovedit cu argumentele sciinței și ale istoriei, că Avram Iancu, este sufletul poporului român și cine îndrăsnesce a isbi în memoria lui, acela comite fărădelegea cea mai mare și e vrednic de oprobriul întregei lumi civilisate...

S'au rușinat cei ce au pus la cale prigonirile. Au fost constrînșĭ sĕ cedeze! Și cununa tinerimei române fusese confiscată, depusă în magazinul cu corpora delicti între „instrumentele criminale". Doi anĭ de ḑile ascunsă în întunerecul tribunalului din Deva a stat acésta cunună împodobită cu mândrul nostru tricolor. Póte pentru inscripția, ce o purta: „*Tinerimea română — lui Avram Iancu*; — *Dormĭ în pace! Noi veghiăm*." Dér în urma energicelor apĕrărĭ, cununa a foșt estradată. In urma acésta d-l *Hossu Longin* în fața mai multor domnĭ și tinerĭ românĭ din Deva a predat cununa lui *Novacovicĭ*, însoțind acest act solemn cu cuvinte dintre cele mai însuflețitóre. La acestea a rĕspuns *Novacovicĭ*, în numele colegilor sĕi prigonițĭ, — și a accentuat, că după ce cununa s'a estradat, datoria impune sĕ fie dusă ĕrăși la destinație.

Un șir frumos de trăsurĭ, în fruntea cărora mergea trăsura cu cununa,—în care trăsură se aflau d-nii Hossu Longin și Novacovicĭ — a parcurs principala stradă a Devei. Strĕinii, cu deosebire Maghiarii, nu-șĭ puteau da sémă, ce sĕ însemne acésta manifestație. Unii erau uimițĭ. Alții mai șoviniști se îngroziau la aspectul mândrului nostru tricolor.

Trăsurile sburau. La un anumit loc s'au oprit. Aicĭ cu toții ne-am descoperit capetele... și pĕtrunșĭ de un sentiment de pietate profundă, am privit la nisce movile ce zac la pólele dealului din stânga de lângă podul cel mare, ce duce peste Mureș spre Valea Căianului. „În vecĭ pomenirea lor" și „Odihnesce-i Dómne" nĭ-au fost cuvintele isvorîte din adêncul sufletului. — Este movila, unde aruncațĭ au fost într'o gropă cei 46 țĕranĭ românĭ de pe timpul lui Horia, pe carĭ i-au decapitat fără nicĭ o justiție „nemeșii" maghiarĭ.

După acésta tóte trăsurile s'au întors înapoi — afară de una, în care era d-l *Hossu* cu d-nii *Novacovicĭ* și Dr. *Iustin Pop* și care se îndreptă spre Valea Căianului, ca sĕ se ducă *cununa la Țebea*.

Timpul era favorabil... dér pretutindenĭ priveliștea tristă a miseriei țĕranilor românĭ din acest ținut ne însoția în drumul nostru. Și câte momente înălțătóre va fi avut acest ținut, ni-o póte spune

---

„Domnule, eu sunt Român „plouat". O scie și împĕratul".

Și nimenĭ nu cunoscea mai bine psichologia poporului nostru, de cât el, care cutrierase ca oficer în statul major toțĭ Carpații, făcênd lucrărĭ chartografice.

„Nu este adevĕrat, spunea Trapșa, ceea-ce ḑice pressa șovinistă maghiară, că numai agitatorii sunt de vină, că se vorbesce la Românĭ despre drepturĭ naționale. Eu sciu, ce cugetă poporul, căcĭ am umblat în creerii munților, pe unde numai ursul umblă și unde Românul nu vede, de cât de două orĭ pe an vr'un nădrăgar".

Și se bucura din tótă inima, când îl visita câte un Român, fie mic fie mare, și cu greu te despărțiai de el, atât era de dulce la vorbă. E de prisos sĕ spun, că bucuria lui era potențată, când l'a visitat un Archiereu, ca Pavel, ale cărui jertfe pentru cultura națională erau deja cunoscute.

* * *

Odată am mers cu tramvaiul la lacul „Hilmteich" din apropierea orașului. Eram cu episcopul și cu studenții românĭ. In total vr'o ḑece. Când la bilete, episcopul mĕ însărcinéză pe mine, sĕ plătesc pentru toțĭ. Altă dată m'a trimis sĕ-i comand bilete de visită. Intr'o ḑi ĕră-șĭ sĕ-i cumpĕr o curea. Episcopul purta curea, și aceea pe care o avusese de mai mulțĭ anĭ, póte de ḑecĭ de anĭ, se stricase.

Mĕ duc la Frisch și Riedl în Sporgasse și cumpĕr o curea, care după părerea mea era cea mai bună, pe care o avea în prăvălie. Adevĕrat, că mare asortiment nu prea avea, fiind-că Nemții mai toțĭ portă pachesce și rar vei găsi pe unul, care sĕ pórte curea. Episcopul n'a fost mulțumit cu aceea, pe care i-am adus'o, și m'a trimis înapoi, sĕ-i spun curelarului, sĕ-i facă una espres așa și așa. A făcut'o, și probabil pe aceea o va fi purtat până la mórte.

Intr'aceea însĕ, deși pare cam paradoxal, am ajuns eu în situația de a pute ḑice, că mi-e dator episcopul. Cu tramvaiul, cu biletele, cu cureaua.

Era în séra ḑilei de 21 Februarie 1890. In acea séră eram la cina în restaurantul Tonethof. Eu îmĭ serbam în ḑiua aceea aniversarea majorenităţii. Mihail și Zanco m'au felicitat. Episcopul întrebă: Dér ce-i? — „O aniversare", rĕspunse Mihail. „Apoi sĕ trăesci", ḑise episcopul către mine. — Mihail însĕ observă în glumă: „Unchiul ar trebui sĕ-l felicite nu verbal, ci pe hârtie". — „Așa-i" rĕspunse episcopul, „tot sunt în ajunul plecării și mai am sĕ-i achit și un cont. Sĕ-l felicit decĭ pe hârtie". — Și cu acésta scóse portofelul și mĕ cinsti cu o hârtie de 100 florinĭ.

* * *

Ii plăcea episcopului Pavel sĕ țină cumpăna dreptății, pe cât omenesce îi era posibil. Étă un cas, povestit, ca și cele ce mai urméză, de amicul Mihail, astăḑĭ mare proprietar în Slatina și custode la renumita archivă a comitatului Maramureș:

Devenind vacantă o parochie, mai mulțĭ preoțĭ au venit la dênsul sĕ stăruie pentru a fi numițĭ. Unul relevà, ca cel mai puternic argument, faptul că e tată la 6 copii.

— Vedĭ rĕspunse episcopul, X. încă cere parochia asta și... are 8 copii!...

Advocatul ungur Sz. din Oradea, a venit odată la curte sĕ sechestreze nisce hârtii ale unui antepronor, ce erau depuse ca cauțiune la episcopul Pavel. Călcând în picióre cea mai elementară bunăcuviința, advocatul intră la episcop cu bastonul în mână și cu țigara aprinsă. Episcopul, pe cât era de modest și nepretențios, care așa ḑicênd nu ținea de loc la formalitățĭ, totușĭ vĕḑênd acéstă sfidare, i-a ḑis advocatului: „D-le, décă vine un preot la mine și sĕ întêmplă sĕ fiu cu țigara în gură, eu o pun la o parte, deși sunt în casă la mine și sunt șeful lui. D-ta intri într'o casă strĕină cu bastonul în mână și cu țigara aprinsă. Décă vrei sĕ vorbescĭ cu mine, binevoiesce a lăsa aceste obiecte afară și apoi sĕ stăm de vorbă".

Generalul Wolf era odată óspele episcopului la moșia din Slatina. Intr'o ḑi vor sĕ facă amêndoi o visită la domnul Petru Mihalyi din Saraseu. Episcopul, care la moșie nu se sinchisea de formalitățĭ, nu șĭ-a luat crucea pectorală. Generalul însĕ, cu ochii séi de soldat, observă lipsa acésta la „uniformă" și atrăgêndu-i aten-

orĭ-ce pétră, orĭ-ce deal și orĭ-ce arbore secular. Prin vălișórele acestea au străbătut apostolii libertății române. Aicĭ s'a proclamat lupta pe mórte și pe viéță pentru drepturile omului.

In aceste gândurĭ adâncițĭ am ajuns la Brad. — Era tocmai ḍi de têrg... Popor mult... tricolorul de pe cunună fâlfâia... și cei ce înțelegeau acésta, își descoperiau capul cu evlavie.

(Va urma) Gene.

SCIRILE DILEI.

— 21 Iunie.

Mórtea dómnei Hașdeu. Ḍiarele din Bucurescĭ aduc scirea, că dómna *Iulia Hașdeu*, soția ilustrului istoric român B. P. Hașdeu, a încetat din viéță la Câmpina. Adĭ la órele 12 va fi dusă în Bucurescĭ și transportată direct la cimiterul Bellu. Bĕtrânul Hașdeu sdrobit de durere a ḍis: Asta este ultima lovitură; acum nu mai aștept decât rêndul meu. Adresăm crud încercatului soț sincerile nóstre condolențe.

Tractatele de comerciu între Austria, Italia și Germania se vor prelungi până la finea anului 1904.

Regele Eduard mergênd din ce în ce spre bine, medicii carĭ îl îngrijiesc speră sĕ-l pótă transporta în curênd în insula Wight.

Prigonirea Polonilor. Din *Berlin* se anunță, că poliția a făcut alaltă-erĭ o descindere la redacția ḍiarului polon „Dzienik Berlinski" și la locuința editorului foii, confiscând cartea de cântece „Socol". „Reichsanzeiger" spune, că ḍiarul polon „Tekaz", ce apare în Lemberg", a fost oprit de a întra în Germania.

Din Graefenberg. Puținĭ sunt, carĭ sĕ nu fi audit despre acest vechiŭ și renumit loc de cură; asemenea credem, că nu este mic nicĭ numĕrul acelora dintre noi, carĭ vor fi avut ocasiunea a cunósce în persónă séu a auḍi despre activitatea medicului român, care a condus stabilimentul de hidroteropie din Graefenberg un lung șir de anĭ. Étă ce cetim acum, sub titlul de mai sus în *„Mährisch Schlesische Presse"* dela 21 Iunie a. c., ce apare în orășelul Freiwaldau, de care se ține și Graefenbergul: *„Monumentul-Isvorului"*, ce s'a terminat deja de timp mai îndelungat și căruia i-s'a dat numele *„Hosanu-Quellen monument"* se va desvĕli sĕptĕmâna viitóre. D-l Dr. *Ioan Hosanu* a fost peste un pătrar de véc medic balnear în Graefenberg și trăiesce actualmente în Brașov, în Transilvania. Drept omagiu adus meritelor sale (Würdigung seiner Verdienste) pentru acest loc de cură, comisiunea administrătóre a băiei (Freiwaldau-Gräfenberg) a lăsat sĕ se ridice acest monument". — Ne bucurăm din inimă de acéstă meritată distincțiune cu care este onorat d-l Dr. I. Hosanu, și-l felicităm cordial.

Un omor înfiorător în Budapesta. La 1 Iulie séra s'a petrecut în cartierul Leopold din Budapesta un gróznic omor. Pe la órele 8¾ s'a găsit lângă un deposit de lemne cadavrul mutilat al unui om, în etate de 60 anĭ. Picióreie erau separate de corp, ér la gât avea numĕróse rănĭ. S'a recunoscut, că e cadavrul lui Erdei Alexandru, giuvaergiu. Poliția a descoperit pe femeia Estera Petro, ca făptuitóre, care șĭ-a și mărturisit crima. Femeia e în etate de 23 anĭ, originară din Felsö-Szuha de religiune reformată. Omorul l'a făptuit acasă la ea, unde se presentase Erdei sĕ încaseze o datorie de 48 coróne. Cadavrul apoi l'a tăiat bucățĭ, ca sĕ încapă într'un cărucior de copii, și așa l'a scos din casă. Femeia l'a și jefuit pe Erdei, care avea la sine giuvaerurĭ în valóre de mai multe sute fiorinĭ, precum și banĭ gata.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au intrat: Cotisațiunĭ anuale dela d-l Pavel *Beșa* (Borgo-Prund) *3 cor.* și dela d-șóra Eugenia *Greavu* tot din Borgo-Prund *2 cor.* — Priméscă nobilii donatorĭ cele mai vii mulțămite — Direcțiunea școlelor medii gr. or. române din Brașov.

In părțile inundate din comitatul Solnoc-Dobîca s'au urcat prețurile cerealelor. Pentru a evita esploatările neomenóse ale comercianților jidovĭ, carĭ au adus și înainte de asta cu câțĭ-va anĭ mălaiŭ de multe-orĭ stricat din România și l'au vîndut cu banĭ scumpĭ, împămêntenind și pe acolo bóla până atuncĭ necunoscută a pelagrei,—ar fi bine, ca locuitorii sĕ se întovărășéscă înși-șĭ și sĕ aducă dela firme cinstite direct câte un vagon de cucuruz.

Ciuma. Unul din bolnavii de ciumă dela Constantinopol, și anume o femeie, a încetat din viéță. Casurĭ nouĕ de ciumă nu s'au mai ivit în acel oraș. — La direcția serviciului sanitar român, a sosit scirea particulară, că și la *Odessa* s'au semnalat douĕ casurĭ de ciumă. La Galațĭ și Unghenĭ tóte prevenientele din Rusia se desinfecteză.

Eroii burĭ la Londra. O telegramă din Capetown anunță, că generalii burĭ *Dewett, Botha* și *Delarey* au plecat alaltăerĭ spre Londra.

O denunțare politică sensațională. Se telegrafiéză din Paris, că generalul *Gallifet* publică în „Journal de Debats" o scrisóre, în care se afirmă, că *Freycinet*, pentru a obține votul ducelui d'Aumale ca candidat la Academie, s'a obligat sĕ susțină în tot-déuna programul clerical al ducelui dimpreună cu întórcerea în Francia a principilor exilațĭ. Gallifet adaogă, că a fost intermediar între ducele d'Aumale și Freycinet, și promite a publica doveḍĭ.

Călugărĭ osîndițĭ. După o scire din Erusalim, tribunalul otoman a condamnat pe 15 franciscanĭ germanĭ, în urma incidentelor petrecute între călugării grecĭ și catolicĭ, anul trecut, în biserica Sf. Mormênt. Consulul german a protestat, în numele ambasadorului german din Constantinopol, contra acestei sentințe ilegale.

Pelagra a început a-se manifesta și în comunele din comitatul Sibiiului. Se presupune, că acéstă bólă se manifestă în urma nutrirei cu mălaiŭ făcut din cucuruz stricat. Pe pielea de pe față, gât și mânĭ se arată pete brune ca pergamentul, uscate și pigmentate. Bolnavii sunt fórte obosițĭ, melancolicĭ și câte-odată cu spiritul alterat. Acéstă bólă a sângelui este în cele mai multe casurĭ mortală, ea este ereditară, însĕ nu e contagiósă. Un asemenea cas s'a produs de curênd în comuna Rĕșinarĭ.

Ciocnire de trenurĭ. Se depeșéză din Timișóra, că trenurile de marfă Nr. 743 și 763, carĭ au plecat în nóptea de 2 spre 3 Iulie spre Budapesta, s'au ciocnit la meḍul nopții pe-o furtună teribilă între stațiile Valkany și Oroszlamos. Frînarul a fost omorît. Al doilea tren a fost în parte sdrobit. Tóte trenurile de Budapesta au avut întârḍiere de câte 4 óre.

Un erou român.

Cu ocasiunea jubileului de 200 anĭ al regimentului Nr. 51 din Clușiŭ (9 Iulie) va fi chemat sĕ participe și fostul infanterist Ilie *Lujerdeanu*, care s'a distins în campania de ocupațiune din Bosnia așa de mult, încât Majestatea Sa i-a acordat distincția cea mai mare, ce se póte acorda unui soldat fără grad, anume *medalia de aur pentru vitejie.* Faptul lui Lujerdeanu se află descris în istoria regimentului cu următórele cuvinte.

La începutul lui Iunie infanteristul Lujerdeanu Ilie, cu alțĭ trei infanterișțĭ, carĭ erau trimișĭ înainte ca înaintașii avantgardei, îndată-ce au întrat în pădure, au fost întîmpinațĭ cu 4 împușcăturĭ. După acésta insurgenții, al căror numĕr nu se scia, s'au retras în desiș. Cu tótă situația nesigură, Lujerdeanu, rupêndu-se de cei-lalțĭ, s'a luat singur după ei. De-odată se vede față în față cu doi insurgențĭ, carĭ șĭ-au îndreptat puscile asupra lui. Fără sĕ se mai gândéscă la scăpare, l'a luat pe unul la țîntă și l'a rănit. (Se ḍice, că a fost Kovacevic, șeful bandei), așa că acesta scăpând arma din mână s'a tîrît în tufiș. In acest moment se aud douĕ împușcăturĭ, carĭ au sdrobit brațul drept al voinicului Lujerdeanu. Fără sĕ-șĭ bată capul cu rănile sale și cu aceea, că i-se aprinse mâneca și blusa, s'a repedit după dênșii și descărcându-șĭ arma cu mâna stângă, a culcat pe bandit la pămênt. In acest timp l'au ajuns tovarășii lui, pe carĭ cu tóte durerile, ce le simția, i-a îndemnat cu cuvinte însuflețite sĕ urmăréscă dușmanul.

Catastrofa dela Bradĭ.

Reporterul unui ḍiar din Bucurescĭ a vorbit erĭ cu d-l David Călin, unul dintre răniți în catastrofa dela Bradĭ.

„Eu am obiceiŭ, spune d-sa, ca la fiecare stație sĕ mĕ dau jos. In Ploescĭ trenul stând mai mult, m'am dus la restaurant, ca sĕ iau ceva. Aci am găsit pe d-l locot. Grigoratu cu d-na și fica sa, carĭ mâncau prăjiturĭ.

Vĕ spun sincer, că am fost fórte plăcut surprins de drăgălășia copiliței și până la plecarea trenului din gară nu am făcut, decât sĕ mĕ învîrtesc în jurul vagonului în care luase loc. Copilița vorbia continu, gesticula, rîdea și părinții sĕi, par'că mâncând-o din ochĭ, făceau un haz nebun.

In vagonul de clasă II-a, în care eram eu, erau pasagerĭ destui, si eram silit sĕ stau pe galerie.

Nu făcusem de cât vr'o câțĭ-va kilometri și mașina dete vr'o trei fluerăturĭ scurte. Eu cam cunosc semnalele și sciind că trebue sĕ fie pericol, m'am apucat cu mânile de prevazurile ferestrii și m'am ținut cu putere. Trenul deraiază, sguduitura se produce. Mĕ pomenesc, că mĕ dóre piciorul drept. Nu era decât o simplă sdrelitură".

Nenorocitul locot. Grigorescu, care stă în casele d-lui locot. Botez, este în aceeașĭ stare desperată, ca și înainte. Tótă ḍiua stă în odaia sa, cu perdelele trase.

El nu este în stare sĕ vorbéscă nimic, singurile lui cuvinte sunt *nu, da* și încă alte câte-va monosilabe.

Erĭ diminéță corpul nefericitei d-ne Grigoratu și al fetiței au fost transportate în vagon special la Focșanĭ. In acelaș tren a luat loc și d-l locot. Grigoratu.

D-l Ionel Brătianu ministrul lucrărilor publice a fost Marțĭ la locul catastrofei pentru a face o anchetă personală.

D-sa a constatat, că linia era în bună stare, afară de locul unde s'a produs deraiarea. Acolo se lucră la ridicarea liniei la nivelul normal și se începuse scóterea traverselor din balastru. Linia decĭ nu avea putere sĕ suporte trecerea trenului cu iuțéla ordinară.

D-l ministru a mai constatat, că tóte semnalele pentru micșorarea iuțelei au fost date la distanțe destul de marĭ, ca un mechanic conscient sĕ pótă înceteni mersul și a înpedeca nenorocirea. Mechanicul trenului 124 nu a ținut sémă de semnale și a continuat sĕ mérgă cu iuțéla obicĭnuită și încă mai mare chiar pentru a câștiga minutele întârḍiate.

ULTIME SCIRI.

Cernăuțĭ, 3 Iulie. Ședința de erĭ a dietei bucovinene și-a avut sensația sa. *Rutenii au declarat abstinența și părăsirea dietei*, pe motivul, că s'ar fi alterat drepturile alegĕtorilor rutenĭ. Tratările asupra unei înțelegerĭ n'au reușit și Rutenii declară, că persistă în abstinența lor. Majoritatea româno-germană-polonă e firm decisă a nu se lăsa terorisată de Rutenĭ.

Lemberg, 3 Iulie. Notabilitățile polone din Posen, precum și funcționarii publicĭ și privațĭ au luat hotărîrea sĕ nu participe la banchetul de gală, ce se va da în onórea împĕratului Wilhelm cu ocasia călĕtoriei lui în Posen. Despre acésta hotărîre ei au încunosciințat și în scris pe guvern.

Carlovețĭ, 3 Iulie. Majoritatea radicală din congresul bisericesc sêrbesc a decis sĕ nu aducă numai gravamene înaintea congresului, ci sĕ pună pe tapet și ilegalitățile comise din partea organelor statului față cu drepturile bisericei. In același timp vice presidentul radical *Krasojevici* a refusat sĕ subscrie textul maghiar al proiectului de adresă. Comisarul guvernial a fost silit sĕ pacteze cu radicalii, carĭ s'au învoit a subscrie numai o adresă scrisă paralel pe aceeașĭ colă în limbile sêrbéscă și maghiară.

Sosițĭ în Brașov.

Pe ḍiua de 3 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Antalfy S. S. György Ivánfi, Somorja, Istvánfi, Breznobánya; Oláh, Levai, Hortobágyi, Budapesta: Szemes, Wallerstein cu domna, Becĭcherec. profesorĭ; Gallovicĭ secretar, Folkmann director, Solyom.

H. Europa: Wallenberg, Schmolz, Gööz, Szigoti, Huszár, Budapesta; Sonnenfeld, Marczali Ronai, Pressburg; Blumenkranz, Kreiter, Viena; Rosenberg, Câmpina; căp. Schweikofsky, S. S György; colonel Frass, Viena.

H. Bucurescĭ: Lessel, Dresda; Dorner, K. Ciaba; D-na Glücklich, Potracsek, D-na Kozma Epstein, Reichenberg, Krasznay, Budapesta.

H. Grand: Magyar, Budapesta; Szuzmó, N. Körös: D-na Sauermann, Farkas, N. Kanizsa; Kulcsar, Huedin, Werner, Nyiregyháza; Gyöngyosy, Sighișóra: Müller, Pál, Nagy, Orosháza; Pálfy, Sabaria; Boronyai, Seghedin; Lázár, Galgócz; Solyom, Clușiŭ; Ausspitz, Caransebeș; Gross Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

țiunea, îl făcu sĕ șĭ-o aducă în momentul când era sĕ se urce în trăsură. La d-l Mihalyi însĕ, fiind familiarĭ, s'au făcut mai legerĭ și generalul își descinse sabia. După prând se mai plimbară prin grădină, apoi se propuse de a-se face o visită la familia Turca din acea comună. Când sĕ se urce însĕ în trăsură, generalului îi lipsia sabia. Episcopul observând acésta, ḍice surîḍînd: „Generale, unde 'ți-e sabia?"

Intêlnindu-se odată cu episcopul catolic din Sătmariu, Meszlenyi, acesta cu mirare îl întrebà:

„Cum sĕ póte, că Escel. Vóstră v'ațĭ putut arangia douĕ stabilimente de băi, cu tot comfortul modern, până și cu lumină electrică, ér eu, de când sunt episcop, nu mĭ-am putut face nicĭ măcar o cadă, în care sĕ fac baie?" — Episcopul Pavel a rĕspuns: „Trăițĭ și Esc. Vóstră cum trăiesc și eu, și atuncĭ Vĕ vețĭ face".

Era discret și modest, cum nu se mai póte, episcopul. Din Graz, când a plecat a călĕtorit pe clasa II și póte numai pe unde era mai cunoscut, se supunea vrênd nevrênd convențiunei sociale de a călĕtori pe cl. I. Când l'a numit episcop la Gherla, călĕtorea incognito dela Pesta. In compartiment era și advocatul român Erdeli din Oradea. „Unde călĕtorescĭ, părinte?" îl întrebà Erdeli. „La Gherla" fù rĕspunsul. — „Eștĭ preot acolo?" — „Da". — „Eu nu înțeleg, cum de la o diecesă, cu reședința în Ardeal, v'a numit acuma un episcop ungurén?" ...„Nicĭ eu nu înțeleg" rĕspunse episcopul. — Erdeli s'a dat jos din tren, la Vad, unde îl aștepta preotul Iuțiu, care, vĕdêndu-l pe Pavel în ușa cupeului, îl salutà respectuos: „Bună diminéța, Ilustrisime!" și îi sărută mâna.

Erdeli rĕmase tablou!...

* * *

Multe s'ar mai puté scrie despre repausatul episcop, care, după cum toțĭ recunosc, în timp de 22 de anĭ a făcut mai mult bine bisericei sale și neamului sĕu, decât toțĭ antecesorii sĕi laolaltă în timp de 100 de anĭ.

Eu am scris aceste modeste rêndurĭ în memoria aceluia, care m'a iubit ca un părinte și pe care l'am făcut odată — sĕ plângă.

Delaletca.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Taina norocului séu Povestea satului Nemerniceni de Tache *Brânduş*. Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu*, 30 b. (plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b)

Idealul învĕţătorului român de *I. Dariu*, 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românesce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain“ din (Blaşiu. Preţul 2 cor. pentru România. 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale şi daco-române de P. *Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Sătenului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vêltóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fóia de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moisil*, legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Pilde şi sfaturĭ pentru popor, de *Ioan Pop Reteganul*. Cartea conţine vre-o 24 descrierĭ carĭ cuprind diferite învĕţăturĭ pentru trebuinţele ţĕranilor noştri. 50 b (+ 10 b. porto.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8⁰. Preţul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 40 b. cu posta 44 b.).

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul*. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu*. Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*, preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian*. Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga*. Preţul coróne 3.60 (plus 30 b porto.)

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu*. O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea Paginĭ I—VIII +213. Preţul 2 cor. (+20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive: scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+10 b. porto.)

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

„Bucătărésa naţională“ care de bucate a bucătăriei române, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tote în ordine alfabetice după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 banĭ porto.)

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budpesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.
IV. Tren mixtla óra 10·5 m. séra.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.83
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.85
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.50
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtíe austr.	101.65
Renta de aur austr.	120.80
Losurĭ din 1860.	153.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 89
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	702.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	677.10
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.30
London vista	240.05
Paris vista	95.40
Rente austr. 4% de corone	99.75
Note italiene	94.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Iulie n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18 94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Ni. I. Ciurcu şi la Eremias Nepoţii.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.